

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-203/2000
Бања Лука, 26.02.2001. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Бајагић Здравк, као председника вијећа, Бајић Петра, Нинић Јанка, Мрша Смиљане и Дабић мр Мирка, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Б.И., сина О. из Д.П., Општина С., кога заступа С.Н., адвокат из Б.Г., против тужене Б. р. М.Г. из Д.П., Општина С., коју заступа пуномоћник Б.О. из Г., ради утврђења права власништва, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Вишег (сада Окружног) суда у Б.Л. Гж-3277/90 од 12.02.1991. године, на сједници одржаној 26.02.2001. године, донио је слиједећу

ПРЕСУДУ

Ревизија тужене дјелимично се уважава, преиначавају се обје нижестепене пресуде у дијелу којом је туженој наметнута обавеза да изда исправу за земљишно књижни пренос права власништва на парцели к.ч. 214/2 површине 22 м2 уписане у пл. 21 К.О. Д.П., тако да се тужбени захтјев тужиоца у овом дијелу одбија.

У осталом дијелу ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у С. П-83/89 од 30.05.1989. године утврђено је да је тужилац стекао право власништва на парцели к.ч.214/2 површине од 22 м2, уписаној у пл. 21 К.О. Д. П., по основу одржаја, а што је тужена дужна признати и издати исправу подобну за упис тужиоцевог права власништва на наведеној парцели у року од 15 дана, у противном ће пресуда по правоснажности замијенити такву исправу. Исти такав тужбени захтјев тужиоца је одбијен у односу на парцелу к.ч. 217/2 која има површину од 33 м2, уписане у пл. 21 К.О. Д.П. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове спора.

Другостепеном пресудом Вишег (сада Окружног) суда у Б.Л. Гж-3277/90 од 12.02.1991. године жалба тужене се одбила и првостепена пресуда потврдила у побијаном дијелу (ставови један и три изреке).

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену пресуду у дијелу којом је удовољено тужбеном захтјеву због погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Тужилац у одговору на ревизију оспорио је наводе ревизије тужене и предложио да се иста одбије.

Републички јавни тужилац није се изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија је дјелимично основана.

Предмет спора у овој парници представља захтјев тужиоца управљен на утврђење права власништва к.ч. 214/2 површине 22 м2 уписане у пл. 21 К.О. Д.П. одржајем и за издавање табуларне исправе за упис права власништва тужиоца на овој спорној катастарској честици.

Наконведеног поступка нижестепени судови су утврдили, да су тужилац и предник тужене њен покојни супруг К., а брат тужиоца, након смрти њихових родитеља 1950. године поред осталих некретнина наслиједили и некретнине уписане у пл. 21 К.О. Д.П. међу којима је и спорна катастарска честица, а након тога да су 1955. године насљеђене некретнине подијелили тако да је спорни дио к.ч. 214/2 припао тужиоцу који је од тада па до 80-тих година исту држи у посједу када је и дошло до овог спора, да је к.ч. 214 у катастру некретнина евидентирана на туженој, да је између странака у предмету првостепеног суда П-30/86 вођена парница због сметања посједа

дијела к.ч. 218 у којој је тужилац одбијен са тужбеним захтјевом и да је тужилац као предлагач код првостепеног суда у предмету Р-78/88 покретну поступак за уређење међе који је рјешењем суда од 28.10.1988. године прекинут и тужилац упућен на парницу ради утврђења права власништва на спорној парцели и парцели к.ч. 217/2.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови закључују, да је тужилац савјестан посједник спорне катастарске парцеле коју држи у посједу од 1955. године када је са братом покојним К., супругом тужене, подијелио заједничко земљиште које су наслиједили иза њихове мајке, дакле, преко 20 година рачунајући од 01.09.1980. године, када је ступио на снагу Закон о основним својинскоправним односима („Службени лист СФРЈ“, број 6/80), коју и даље држи у посједу, па да је тако стекао право власништва одржајем јер да су се испуниле потребне претпоставке по наведеном основу по тада важећим прописима -правним правилима имовинског права (сада члан 28. Закона о основним својинскоправним односима).

Овај суд не прихвата схватање ревизије тужене изложене у правцу да су судови извели погрешан закључак да тужилац није био савјестан држалац спорне катастарске парцеле кроз вријеме потребно за стицање права власништва по основу одржаја.

Ово због тога што је у конкретном случају у поступку поуздано утврђено да је тужилац након диобе некретнина са својим братом покојним К. (супруг тужене) које су наслиједили иза њихове мајке добио у удио земљиште које сада чини спорну катастарску парцелу површине 22 м² и да је уживао до краја 80-тих када је дошло до овога спора, а коју је као савјестан (поштен) посједник посједовао за све ово вријеме, па према томе, стекао право власништва путем одржаја по наведеном основу по тада важећим прописима-правним правилима грађанског права (параграф 1451-1463 бившег ОГЗ-а).

Правилан је закључак другостепеног суда да је стицање права власништва одржајем оргинаран начин стицања права власништва. Ово стварно право уписује се у земљишним књигама (јавним) на основу правоснажне судске одлуке као јавне исправе, па стога није потребна изјава земљишно књижног претходника да пристаје да се прибавилац упише у земљишним књигама (као што је потребно код укњижбе на основу приватне исправе) тако да се промјена у земљишним књигама на основу правоснажне пресуде којом је утврђено неко стварно право може извршити захтјевом надлежном органу поднесеним у земљишним књигама. Због тога се захтјев тужиоца да му тужена изда исправу за земљишно књижни пренос права власништва указује неоснованим, па је ваљало ревизију тужене у овом дијелу уважити, преиначити обе нижестепене пресуде и овај дио тужбеног захтјева одбити (члан 395. став 1. Закона о парничном поступку).

Приговор ревиденткиње да из налаза вјештака геометра не произлази да је тужилац савјестан стицалац права власништва предметне катастарске честице, не може се прихватити.

Под вјештачењем се у процесном праву подразумијева стручњак који суду даје стручно знање из неке области, нпр. науке, технике, геодезије, умјетности и др., а са којим суд не располаже (члан 250. Закона о парничном поступку).

То што је у овом случају вјештак геометар дао суду податке да је тужена у катастру некретнина уписана као посједник не значи да је тужилац несавјестан посједник спорне катастарске честице, јер суд је тај орган који на основу свих доказа и њихове оцјене одлучују (члан 8. Закона о парничном поступку). Јер, појам постојања савјесности спада у сферу правног питања а оно је дио материјалног права које може тумачити само суд који располаже стручним знањем за разумијевање и примјену права.

На основу изнесеног, ревизија тужене указује се неоснованом у дијелу одлуке којом су нижестепени судови утврдили да је тужилац путем одржаја стекао право власништва на спорној катастарској честици као и захтјев да се на основу пресуде изврши упис овог права у јавне књиге, и примјеном одредби члана 393. Закона о парничном поступку, одлучити као у изреци.

Предсједник вијећа
Бајагић Здравко

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Братић Душанка